

Brassóban, Nagy- és Zórná-utca sarkán
Papp Ferencz butoraktára fölött,
hol a szerkesztő hétköznapi délelőtti
9—11 órá között,
Bologna, mester-utca 325. sz. alatt
hol minden délután található,
ap szellemi részét illető minden közle-
mény, valamint az
előfizetési pénzek és hirdetések
bérmentesen ide küldendők.
Nagy-küküllőmegyei érdekl. közlemények
Horváth László
áraszerkesztőhöz Segesvárra küldendők,
a kis-küküllőmegyei érdekl. közlemények
Gyöngyössi István
áraszerkesztőhöz Dicső-Szt.-Mártonba.

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

ELOFIZETESI ÁR
helyben házhoz hordva vagy vidékre pos-
tán küldve
Egész évre 7 frt, félévre 3 frt 50 kr
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.
HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos gármond-sor vagy annak helye
5 kr. (1—10 sor 50 kr.) Nagyobb és több
szöri hirdetéseknek kedvezmény.
Minden egyes hirdetés után külön 30
kr. bélyegdíj fizetendő.
Nyilttéri közlemény sora 10 kr.
Hirdetések és Nyiltt-ér előre fizetendő
Kéziratok vissza nem adtnak

Az E. M. K. E. brassó- s nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek s ezekhez tartozó Brassói, fogarasi, hosszufalusi és zernesti, dicső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszu-aszói, köhalmi, medgyesi, nagy-sinkli, segesvári és szent-agothai kir. járásbírók hivatalos hirdetője.

MEGJELENIK HETENKENT HARÓMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban. Budapest: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát, Bécsben: Daube G. L. és társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. s társa hirdetési irodájában.

74-ik szám.

Brassó, Kedd, július 2-án.

V. évfolyam. 1889.

KÉRELEM.

Julius elsejével lapunk a jelen ötödik évfo-
yam második felébe lép. A lefolyt félévben becsü-
letesen törekedvén a t. olvasóközönség igényeit ki-
elégíteni, minden tekintetben jó lapot kívántunk
adni. E törekvésünk fokozott mértékben lesz meg
jövőre is. E törekvéshez kérjük a n. é. közönség
szíves jóakaró erkölcsi és anyagi támogatását, mert
a nélkül minden törekvésünk hiábavaló.

Minden nap, minden alkalom új bizonyság
reá, hogy Brassóban a magyarságnak feltétlen
szüksége van egy magyar lapra, el is tekintve at-
tól a fontos hivatástól, melylyel ez nemzetiségi te-
kintetben első sorban Brassó-, Fogaras-, Kis- és
Nagy-Küküllő megyékre nézve bír.

Öt évi becsületes, a magyarság jólétének s
haladásának szentelt munka után legyen megeng-
gedve a multa való hivatkozással s a jövőbe ve-
tett reménnyel kérni a t. közönség s első sorban
Brassó-, Fogaras-, Kis- és Nagy-Küküllő megyék
t. közönségének jóindulatu pártfogását, mert lapunk,
mint e megyék egyetlen magyar s lapja többé-kevésbé
hivatalos jellegű közlönye, első sorban az ő lapjuk.

De bizunk egyuttal az erdélyrészi magyarság
összeségébe, hogy nem vonja meg támogatását jö-
vőre sem oly laptól, mely a haza őrszemeként áll
a haza végpontján, a legnehezebb pozícióban.

A beálló második félévre legyen megengedve
a n. é. közönség szíves pártfogását kérni.

A „BRASSÓ”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

A tanév végén.

Az iskolában van letéve minden nemzet
jövője és nagysága, a templomokban nemzeti
ereje. Az iskola neveli a nemzetek nagyjait, a
templom biztosítja a nemzetek nemzetiségét.

Mennél több és jobb az iskolája egy nem-
zetnek, egy országnak, annál magasabb áll.
az, annál nagyobb annak tekintélye, mert a
jelen században csak két irány az, melynek
hódolva, emelkedhetnek államok és nemzetek:
műveltség és vagyonosodás.

Műveltség tekintetében hazánk nem áll

első helyen. Mig más államoknak és nemze-
teknek kulturája sok százados, a mienk új, fia-
tal, gyenge csemete még, mely csak az utolsó
harmincz év alatt emelkedett rohamosan, fel-
küzdve magát a művelt nemzetek sorába.

Nincs példa reá a történelemben, hogy
egy nemzet ily rövid idő alatt oly sikeresen
pótolta legyen századok mulasztásait, mint a
magyar, mely ma már — hála a nemzet gé-
niusának — szép helyet foglal el Európa mű-
velt nemzeteinek társaságában.

De első helyen még nem állunk, odáig
sok teendők van még, — egyrészt ujnak te-
remtésében, másrészt a meglévőnek fejlesztése-
s tökéletesítésében. Kulturánk rohamos fej-
lődésében rejlik oka, hogy az hézagos, alapja
nem oly szilárd, mint tényleg lennie kellene.
Ép ezért legfőbb teendők, a meglévő kultur-
intézmények oly mérvű tökéletesítése, hogy
azok bármikor versenyezhesse a
külföld hasonintézményeivel. Közok-
tatási politikánknak körültekintőbbnek kell len-
nie, mint a multban volt, mert különben beáll
az a nagy anomália, melynek árnya már is
fenyeget, hogy az ország egyes vidékei na-
gyon elhanyagoltatnak. Egyes vidékeken mért-
földek százaira, sűrű népesség mellett, nincse-
nek meg a szükséges iskolák, másutt a
lakosság számához képest aránytalanul sok van.
Egyes magyar vidékeken a felekezeti iskolák
mellé állított az állam külön állami iskolákat
is, másutt nemzetiségi iskolák mellé, megfelelő
magyar lakosság számára nem tartotta szüksé-
gesnek magyar állami iskolát állítani.

Áll ez a népiskolákra nézve ép úgy, —
mint a középiskolákra. Általában eddigi köz-
oktatási politikánkat az ideges kapkodás, a
tervszerűtlenség jellemzi, a melynek pedig meg
kell szünnie, helyébe egy egységes, tervszerű,
céltudatos kultur-politikának kell lépnie.

Brassó városa és Brassó megye közoktatás
tekintetében első rangú helyet foglal el az or-
szágban. A főváros kivételével nincs város,
melynek annyi iskolája volna, mint Brassónak.
Van három főgymnasiuma (róm. kath. magyar,
ág. ev. német, gör. kel. román; két reálisko-
lája (egy állami magyar fő- s egy ág. ev. né-
met al-reál); két középkereskedelmi iskolája
(egy állami magyar s egy gör. kel. román);

egy áll. középipariskola; egy áll. polgári s
egy ág. ev. kisdédvónői tanfolyama; magyar
állami, róm. kath. magyar-német, ág. ev. né-
met, gör. kel. román s mózes vallásu német
elemi iskolája. Ezenkívül egy testületi alsó-foku
magyar s német kereskedelmi-, egy állami ma-
gyar- és egy városi német tannyelvű alsó-foku
ipariskolája.

Ennyi iskolája, a fővárost kivéve, nincs
az ország egyetlen városának sem; ennyi is-
kola egy harmincezer lakossal bíró városnak ta-
lán igen sok is, az iskolák nem nyerhetnek
elég anyagot.

Iskoláink egytől-egyig igen jó, a kor
szinvinonán álló intézetek, melyekre az is-
kolafenntartó hatóságok büszkéek lehetnek s a
melyekre a szülők teljes nyugalommal bizhat-
ják gyermekeiket. Nem magyar tannyelvű fe-
lekezeti iskoláink ellen sem emelhető kifogás
s örvendetesen tapasztaljuk, hogy azokban a
magyar nyelvre is hovatovább nagyobb gond
fordítottatik, mert belátják, hogy egyrészt a tör-
vény elől kibújni nem lehet, másrészt a ma-
gyar nyelvre e haza minden rendű és rangú
polgárának feltétlen szüksége van.

Iskoláink ellen tehát nem emelhető kifo-
gás. De igenis azok elhelyezése ellen. A nem-
zetiségi iskolák mindegyike, többé-kevésbé di-
szes épületekben lakik, a magyar iskolák azok-
hoz képest szégyenletesen, — iskolai célokra
alkalmatlan, az igényeket meg sem közelítő
épületekben. — A főreáliskola a jövő tan-
évre diszes, új hajlékba költözik. — Ennek
elhelyezése mintaszerti lesz. — Ámde a róm.
katholikus főgymnasium, az állami közép-
szak-, polgári leány- és elemi iskolák elhe-
lyezése évek óta képezik már panasz tárgyát.
A főgymnasium sorsa is eldől közelebből: a
státus, mely az iskolát átveszi, rendes hajlékot
szándékozik annak emelni. Ámde az állami is-
kolák évek óta nagy kérdőjel előtt állnak.
Minden évben megkezdődik az építés — pa-
piron, csak hogy a következő évben az előző
év terveit el lehessen vetni. És ez így megy
évek óta. Nem méltó ez a magyar államhoz
és legkevésbé az Brassóban, az ország határ-
szélén egy idegen állam közvetlen közelében, a hol
az államnak iskoláival s középületeivel tüntetni

A „BRASSÓ TÁRCZAJA.”

Czenktetón.

— Regényes elbeszélés. —
(Folytatás.)

VII.

Bosszus moraj vonult végig az összegyűlt szer-
zetesek sorain, midőn Esztery felhívta őket, hogy ké-
szítsék elő e zárdát a királyi csapatok befogadására.
Jogaik csorbitását látták ebben.

Csak egyikök, Onofrius, örült ez eseménynek s
rögtön tervezni is kezdett, miként lehetne e körül-
ményt a választásra nézve kedvezőleg kizsákmányolni.
Hogy a királyi küldöttek részéről segítségre számíthat,
a fölött nem kételkedett, hisz vetélytársa Weisenfels
volt, a lázadó család tagja, a melynek megféke-
zése volt Esztery feladata. — Az egész országban
nem volt olyan lovagesalád, mely elég hatalmas lett
volna, a békeháborításra csak gondolni is, mint épen
a Weisenfelsék. Most tehát résen kellett lenni s a
kedvező alkalmat felhasználni. De miként?

Midőn Esztery szavait bevégzé s az izgatottság
némileg szűnt, Onofrius ragadta meg a szót.

— Ime láthatod, királyi követ, mily benyomást
tett tudósításod gyülekezetünkre s ebből kiveheted,
minő választ kapnál, ha azt most mindjárt e pillanat-
ban akarnád megkapni. Mi még főnök nélkül vagyunk

s így a község nevében senki sem tárgyalhatna veled,
mert a mit én mondanék, azt csak magam nevében
mondhatnám. Még nem vagyok feljogosítva, testvéreim
nevében is beszélni. Azért kérlek, vonuljatok vissza,
míg a választás befejeztetik, hogy aztán főnökünk szá-
jából hallhassátok a választ, a melylyel most egyelőre
adósak maradunk.

— Jól van! — viszonzá Esztery. — Várni fo-
gunk, míg határozott alakban nyilatkozhattok. De mint-
bogy azt kell következtetnem, hogy te leszesz az apát,
kire társaid választása esni fog, már előre lelkedre kö-
töm urunk királyunk iránti köteleességek bölcs meg-
fontolását s intlek titeket, hogy vessétek alá maga-
tokat a felség akaratának, nehogy vonakodástok által
hatalmas haragját fejetekre vonjátok.

Ezen egyenesen hozzá irányzott szavak Onofriust
végleg kivették sodrából s hirtelen nem tudta, mit vá-
laszoljon. Ha most a gyülekezet előtt tenne ígéretet,
ez által a jelen hangulat mellett megválasztását kocz-
kázthatná. E pillanatban igen kényelmetlenül érezte ma-
gát s úgy tetszett neki, mintha a királyi küldöttség
jelenlétét eleinte tulkezdvező körülménynek becsülte
volna magára nézve.

Nem találva szavakat kellő válaszra, csak fejével
intett, mire Esztery s kísérei elhagyták a templomot.

Alig vonultak kiezek s zárult be a templom aj-
taja, midőn a barátok közt vad zivaj keletkezett.

Össze-vissza kiabáltak s mindenik szólui akart, a mi
persze egy ideig egyiknek sem sikerült.

Csak Onofrius és Antal vált külön a tömegtől,
mindkettő igyekezve a zavart hangszibongásból kivenni,
hogy melyik felé hajlik a többség véleménye.

Minden jel arra mutatott, hogy a többség Antal
részén van, illetve azon részen, mely a király akara-
tának ellenszegülni óhajt, mert egyelőre csak e kérdés
körül forgott a zivaj.

Végre, midőn a kedélyek némileg csillapulni
kezdték s miután Onofrius hiába várta, hogy Antal
felszólalva, segédkezni fog neki, a csendet helyreállítani,
azon kérdést intézte a községhez, hogy hajlandók-e
az apát megválasztásához kezdeni?

— Előbb tisztában kell lennünk a felől, minő
állást foglaljunk el a király üzenetével szemben! Mind-
addig, míg idegenek, harcosok tartózkodnak falaink
között, addig nem választhatunk! — hangzotta válasz
minden oldalról.

Onofrius, ki a jelen körülmények között a vá-
lasztás elhalasztását a legtanácsosabbnak tartotta, e
hangossá vált véleményt helyeselte s a gyűlést be-
akarta zárni, a míg — ugymond — a kedélyek is-
mét az ezen aktushoz szükséges nyugalmat megtalál-
ják s míg a király küldöttei, kik minden esetre el
fognak vonulni, annyira távoztak, hogy a választásra
való befolyásuktól nem lehet tartani.

kellene, emelésére az állam méltóságának és tekintélyének.

A jelen tanév bevégeződött — a nélkül, hogy a jövőre a legcsekélyebb reményünk is lehetne. Ez így nem maradhat, az államnak, ha felállította ez iskolákat, mert szükség volt azokra, helyezze is oly karba, hogy méltók legyenek a magyar államhoz!

Belföld.

Brassó, jul. 1. (Igazságügyi államtitkár.) A király kinevezte Czorda Bódog kuriai bírót második igazságügyminiszteri államtitkárrá.

Brassó, jul. 1. (Delegációk.) A delegációk albizottságainak tárgyalásai most a részletekre terjednek ki, melyek iránt a nagy közönség kevés érdekel viseltetik. Az elvi jelentőségű kérdések mind elvannak már intézve; mivel a magyar delegáció összüléseit csak akkor kezdi meg, a mint az osztrák költségvetési albizottság valamennyi javaslatot elintézett, aligha fogják a delegációk július 14. vagy 15-ike előtt záruléseiket megtarthatni. — Ő felsége július 10-én fog Ischlből Bécsbe érkezni és a delegátusok részére adandó udvari ebéd valószínűleg csak július 11. és 13-án lesz a schönbrunni kastélyban.

Külföldi szemle.

Brassó, 1889. jul. 1.

A novi-bazari zendülésekről szóló belgrádi hírek — mint most már bizonyos — valótlank; a porta a novibazari török hatóságoktól távirati értesítést kapott, a mely az állítólagos novibazari zavarokról terjesztett híreket teljesen alaptalanoknak jelenti ki. Az egész tartományban a nyugalmat sehol sem zavarták meg.

Ugy látszik, ez ismét egyike akart lenni azontitkos orosz forrásból kiröpített izgató híreknek, melyek fog-nak még Szerbiából kiröpülni. A szerbek különben nagyra vannak a kossovói ünnepélyekkel. Hir szerint ott monarchiánkra nézve sértő események is történtek, t. i. feliratok voltak alkalmazva, melyek a magyar-, horvátországi s boszniai szerbekre vonatkoznak, Szerbiával való egyesítésére czéloznak. Hogy mi igaz e hírekből, nem tudjuk még.

Bulgáriában általános az öröm királyunk trónbeszédének és Kálnoky exposéjának Bulgáriára vonatkozó részeért. Ugy hiszik, hogy Ferdinánd fejedelem hivatalos elismerése már nincs messze, sőt Németország már ily irányú akciót is kezdett, mire Oroszország a berlini vérszerződés felmondásával fog felelni.

Megbotránkoztató az a tapintatlanság, melyet orosz tisztek tanusítottak Németország ellen. A stuttgarti jubilaris ünnepélyek alkalmából az ottani gránátos ezred junius 27-én lakomát rendezett, a melyre külföldi tisztek is kaptak meghívást. A felköszöntök egyike a »német birodalmat« éllette. A tisztek felállva ültettek poharat, az orosz tisztek azonban ülve maradtak s kijelentették, hogy ilyen áldomásra nem isznak. Azért jöttek ide, hogy üdvözlésüket átadják Württemberg királyának, nem pedig, hogy a német birodalmat ünnepeljék. Midőn ehhez másrésztől további megjegyzéseket fűztek, az orosz tisztek eltávoztak.

Svájcz és Németország között még midég na-

gyon feszült a viszony; a német sajtó kiméletlen hangon támadja folyton Svájczot, az állítva, hogy a Svájczban lakó német anarchisták és forradalmárok, a német birodalom ellen harcolnak, és hogy a svájci hatóságok őket ebben támogatják. E baj oka pedig nemegyéb, mint az, a mit Svájcz maga is beismer, hogy t. i. ez ország hiányos szervezettel bír. Hogy hova fog ez kilyukadni, nem tudhatni.

Kereskedelmi kilátásaink és teendőink Keleten.

Szterényi Józseftől.

III.

Másként alakulnak a viszonyok Konstantinápoly-lal. Az 142 klm. vasuti utat iparcikkjeinknek lehetetlen elbirniok. E helyett azonban a két rossz közül a jobbat kell választani s itt a legkedvezőbb a Galatz felőli szállítás a Dunán, illetve Fekete tengeren. Ebben a tekintetben Erdélyre nézve legkedvezőbb a helyzet, mert Brassótól Galatzig 331, Segesvártól 489, Szebentől 534 s Kolozsvártól 663 klm. van csak Galatzig, s p. 301 klm. román vasuton, melynek díjtételei körülbelől azonosak a miéinkkel. Magának Budapestnek is sokkal kedvezőbb volna azonban ez a vonal. Mert ha igaz is az, hogy ez esetben 761 klm. kell tennie Predealig s így összesen Galatzig 1062 klm-t, a mi vasuton nagyon sok, nem tévesztendő szem elől az, hogy egyrészt ennek legnagyobb része a magyar kormány közvetlen rendelkezése alatt álló vonal, a melyen tehát oly kiviteli tarifákat léptethet életbe, melyek mellett e különbség teljesen elenyészik, másrészt pedig a galatz-konstantinápolyi ut csak 364 tengeri mértföld, holott Budapest-Triest idegen vasuton 618 klm, Triest Konstantinápoly pedig direkt vonalon 1257 tengeri mértföld, Saloniki érintésével pedig 1838 tengeri mértföld.

Nyilvánvaló tehát, hogy a Törökországba való kivitelre nézve legkedvezőbb volna reánk a Predeal-galatz vonal, feltéve, a mi Baross Gábor kereskedelmi politikája s a hazai kereskedelem iránti erős érzelme mellett természetes is, hogy a Budapest-predeal vonalra nagyobb szállítási kedvezmények léptetnének életbe.

Ennek az összeköttetésnek szintén van egy akadály, a melyen épen kereskedelmi kormányunk segíthetne, t. i. Galatzon az osztrák-magyar Loyd hajóinak hiánya, a mi a szállítás nagyon megakasztja.

Az ország erdélyi részeire nézve Romániába és Bulgáriába még egy szállítási vonal volna, melyet azonban előbb meg kellene nyitni; olesó víziut, mely új irányt szabna kiviteli kereskedelmünknek. Ez az Olt volna, melyet hajózhatóvá kellene tenni. Ez után egyrészt Románia és Bulgária új vidékei nyílnának meg iparunknak, másrészt pedig sokkal olcsóbban is juthatnánk be az illető országok belsejébe s nem kellene idegen országok vasutait igénybe vennünk. Hogy pedig ez nem oly nehéz problema, bizonyítja azon körülmény, hogy ez korántsem új eszme, — sőt már megvalósítva is volt. Ugyanis századunk első felében épen hanyalló keleti kereskedelmünk emelésére, 1857-ben alakult egy Olt-hajózási részvény-társaság Erdélyben, melynek első hajója 1837. szeptember 7 én tényleg el is indult, megterhelve 150 mázsa vassal. Az akkori primitív hajózási rendszer és általában közlekedési eszközök mellett is rendkívüli befolyása volt ennek

kereskedelmünk — s itt specialiter az erdélyi ipart értjük — emelkedésére, a mennyiben, egy száz év feljegyzései szerint, mm.-nak e vízi-uton való szállítására Vörös-toronytól Románia belsejébe 1 frtba került, holott a szárazföldi szállítás mellett 8 frtba.

Ily különbség ma, a tökéletes közlekedési eszközök korában, nem lehet; de tekintettel arra, hogy azon az uton ma is csak szekerekkel közlekedhetünk, mert vasuti összeköttetésünk Rimnik felé nincs, a különbség tetemes volna. Már pedig ha lehetséges volt ez századunk első felében, azt hisszük, sokkal inkább lehetséges ez ma, a miért is nem ajánlhatjuk elég melegen az Olthajózás kérdését kereskedelmi kormányunk figyelmébe, mint oly tervet, mely hivatva volna nagyban befolyásolni keleti kereskedelmünket.

A magyarok Romániában.

I.

Terjedelmes vezércikk fekszik előttünk ebben az ügyben a vasárnapi »Gazeta« 131-ik számában. Megírására az adott alkalmat, hogy Pázmándy orsz. képviselő azt állította volt az országgyűlésen, miszerint az olyan magyar, a ki Belgrádba és Bukarestbe utazik, eszélyesen cselekszik, ha nemzetiségét eltagadja, mert ez neki kellemetlenséget okoz az említett városokban.

Szerbiáról nem beszél a »Gaz.«. Nem tudja, vizsgálni sem akarja, hogy miként viselkednek ott a magyarok irányában. Azt azonban még sem hallotta, hogy csak azért üldözték volna őket, mert magyarok s ha valami kiváló rokonszenvennel mégsem találkoznak, ez könnyen érthető, miután tudjuk, hogy hogyan élnek Magyarországon a magyarok a szerbekkel. Őszintén szólva, e sorokban egy kis helyeslés foglaltatik a belgrádi szerbek magatartását illetőleg.

»A mi azt illeti, hogy miként bántak Romániában a magyarokkal? Erre nevezve tényekkel szolgál a »Gaz.«. A magyar lapok épen azt szokták állítani, a mit Pázmándy képviselő, hogy a magyarok még anynyi joggal sem bírnak Romániában, mint a románok Erdélyben és Magyarországon. Igaz, ugy mond, hogy azon 30—40 ezer magyar számára nem alkottak nemzetiségi törvényt, mint a 3 millió román számára a magyar államban.

A romániai magyarok azonban nem is követelték ezt a jogot maguknak, mert számban kevesen vannak, nem őslakosok, nem önállók, hanem az újabb időben vándoroltak ki Romániába, a mely nem több nyelvű, hanem egységes nemzeti állam.

Igy okosodik a »Gaz.«. A t. olvasó azonban rögtön észreveszi, hogy a »Gaz.« nagy bölcsen elhallgatja a régi Moldva Bákó és Roman megyéiben lakó romai kath. csángó-magyarokat. Van esze hozzá, mert ezekről nem mondhatná, hogy csak 30 ezeren vannak; azt sem tudná bizonyítani, hogy azok nem épen oly őslakói — bástinasi — Moldvának, mint épen a moldvánok. Fennen kérkedik továbbá, hogy Románia nem többnyelvű állam. A tény azonban az, hogy Románia egységes nemzeti állammá dekretálta ugyan magát, de nemzetiségek ott is épen úgy vannak, mint Magyarországon. A moldvai csángókon kívül ott vannak pl. a szerbek, bolgárok és görögök. Vegye csak kezébe a »Gaz.« szerkesztője Beldimannak a múlt évi romániai porlázadásról irt jeles röpiratát, tekintse meg

Most Antal is idejét látta annak, hogy magát közbevesse s a vasat addig üsse, míg meleg.

— Kedves testvéreim! — szól, — testvérünk a vikárius, akaratotokat, mint látom, nem fogta fel helyesen. Ti ugyanis tulajdonképen a felől akartok tisztába jönni, vajjon engedelmeskedjünk-e a király akaratának s befogadjuk a királyi csapatokat e klastrom csendes falai közé?

— Ugy van! hangzott a többség válasza.

— És testvérünk a vikárius — folytató Antal — e kérdést túlhaladta, illetve azt mellőzve, csak könnyedén arról szólt, hogy a küldöttek innen el fognak távozni; de hogy minő választ vigyenek magukkal arról nem tett említést. Avagy talán csak saját belátása szerint akarta a választ megadni?

(Folytatása következik.)

A telefon.

— Népszerű természettani értekezés. —

(Vége.)

X.

Páris és Marseille közt 1888 közepe óta áll fenn a telefon közlekedés s minthogy Páris és Havre közt is van egy telefonhuzal, elmondhatjuk, hogy e nagyszerű vonal, mely egész Franciaországot átszeli, hosszában két tengert: az északit, a középtengerrel köti össze!

Ujabban a telefont különösen Svájczban kombinálva használják a telegráffal és kivált olyan kisebb

községek, melyeknek nem futná ki a távirda összeköttetés létesítése s fenntartása. Az ily helyeket egyszerűen összekötik telefonnal a legközelebbi telegráf-állomással s így — bár közvetlen — (a mi ugyan jelentéktelen idővesztéssel jár) egyenes kapcsolatban állhatnak a nagyvilággal. S a híváltás ez összetett módja annál inkább terjed, mert a berendezés költségeinek felét a kormány fedezi.

A tengeralatti telefonozás eszméjével 1888-ban is különösen a fraczia Banaré foglalkozott, Brast kikötőjében térve kísérleteket készülékével, továbbá az angol Boyer. De a legnagyobb távolság is, melyre eddig ily uton uton elhallzott a szó, csak 5 klm. volt.

Ime a telefon, e csodaszerű találmány kimerítő ismertetése. Elmondtuk történetét, feltalálási körülményeit, gyakorlati hasznát, czélszerűségét, alkalmazásait és javításait; hiven igyekeztünk körülvonalozni minden reávonatkozó érdekes jelenséget. Csak egyről nem szólhatunk s ez műköetésének elve; mert a telefon elmeletét még csak ezután kell feltalálni.

Illető helyen érintettük már, hogy működésének oka az indított villamosság s a hanghullámok által gerjesztett mágnesi vonzás. De ezt is részben meglátszik hazudtolni Ader, Brégnét és mások kísérlete, kik Bell telefonja vékony vaslemezkéjét egy 15 cm. vastag lappal helyettesítették. Ilyenkor, ha a beszélőtől kapott hullámzó áram erős volt, a hangokat szintén megle-

hetett hallani, sőt lehetett még akkor is, ha a kis fémlemezt egy egyszerű papírlappal póolták, mely tudvalevőleg rossz vezető. E furesa tüneményt maga a feltaláló sem magyarázhatta meg és okát úgy látszik abban a már hangsúlyozott tételben kell keresnünk, hogy a vasrud mágnességét minden rázkódítás, megváltoztatja s viszont minden változás a mágnességi állapotban a rud rázkódását vonja maga után.

Többet ennél egyetlen fizikus sem mondhat s a telefon elve is még titok.

1876 előtt valósággal lehetetlennek tartották még a tudósok is a beszéd közlését a távolba. Ma már annyiféle módzata van a lehetetlenségnek, hogy tekintve az eddigi bámulatos javítások és kísérletek láncolatát, jogunk van hinni, hogy e találmány idővel (a tökéletesedés legnagyobb fokára emelkedve) a távirdát s részben még a levélváltást is ki fogja szorítani. Nemcsak, hanem még elérjük azt a megjövendőlt időt, midőn beteljesülni látjuk Jókai Mór »A jövő század regényé«-nek ama részét, mikor az ó- és újvilág élőszóval értekezhetik egymással. S a mikor — ha úgy tetszik — a gazdag new-yorki bankár kényelmes palotája salonjából hallgathatja a milanói skálában éneklő, nem tudom miféle Patti Adelinát vagy ha messzibb megy, a mi »magyar csalogány«-nak nevezett Blahánénkat.

az abban levő térképet és bámulva fogja észlelni, hogy Bukarest környékén mind azokban a melyek a lázadásban a legtevékenyebb részt vettek, a lakosok túlnyomó többsége nem román, hanem szerb és bolgár. Emlékezzék vissza a „Gaz.” szerkesztője azon küzdelmekre, melyeket a román elemnek a görög elemmel kellett kiállani, nem is szólunk az Ipsylanti koráról, hanem csakis a 60-as években lefolyt küzdelmekről, midőn a görög nyelv helyett a román vitték be a templomokba, még pedig a leggazdagabb templomokba országszerte. Tudja azt is nagyon jól a „Gaz.” szerkesztője, hogy midőn a század elején Lázár tanár Erdélyből Bukarestbe vándorolt, román tannyelvű iskolának még híre sem volt Románia fővárosában.

Tény, hogy a nemzetiségeket Romániában elhalgatták, de ez még nem jelenti azt, hogy ott ne volnának nemzetiségek. Sőt a porlázadás indítója a mult évtlen épen ezen szerb-bolgár nemzetiségekre támaszkodott, s nem ezeken mult, hogy ők Bukarestet a földdel egyenlővé nem tették. A „Gaz.” szerint a magyarok Romániában csak chiasok, azaz házbér fizetők a román házban, míg ellenben a házában lakó románok házbirtokosok, mert e ház nem csak a magyaroké, hanem az övék is.

Nem veszi-e észre a „Gaz.”, hogy milyen súlyos tévedést vágott ez állításával Románia szeme közé? Mialatt a magyar nemzet 1848-ban megöszdotta házát a nem magyarajku honpolgárokkal, az alatt Románia csak chiriások, házbérfizetőket csinált a nem román ajku honpolgárokból. Nem mi, hanem a „Gaz.” dicsekedik ezzel. Szép komplement! A „Gaz.” mindemellett azt állítja, hogy odaát a chiriásoknak jobban van dolgok, mint Magyarországon az őslakó románoknak. Miben áll ezen jobbtele a chiriásoknak odaát? Abban, hogy fejleszthetik nyelvüket és nemzetiségüket, iskoláikban, társaságaikban s szabadabban (?) és akadálytalanabban (?) mint itt.

Igy a „Gazeta”. Sokat eltűr a papiros s a nyomdáfesték visszaadja a legoktalanabb, legképtelenebb állításokat is.

Erről és a többi képtelenségekről jövő számunkban. Czenkalji.

Fogarasmegye rovata.

— Közigazgatási bejárás. —

Fogaras, 1889. jun. 28.

A Homoród-fogaras-nagyszabeni helyi-érdekű vasút közigazgatási bejárásáról sietek lehető részletes tudósítást alábbiakban megtenni. A bejárás következő sorrendben történt: 1-ső; tárgyalási hely június 21-én Köhalom volt, a résztvevő községek voltak Ugra, Héviz, Hidegkut, Kucsulata, Alsó-Komána. Második tárgyalási hely pedig június 22-én Sárkány; résztvevő községek: Alsó-Venice, Párvó, Sárkány. Június 23-án Fogarason folytatta a bizottság tárgyalását, Mandra, Rucsán, Fogaras Bethlen, Dridif községekkel; 24-én Alsó-Szombatfalván. Résztvevő községek: Vojla, Szombatfalva Besimbók, Vist voltak; 25-én Alsó-Arpáson, Alsó-Ucsa: Alsó-Arpás, Kercz, Szkóré községekkel, 26-án pedig Porumbák községbe szállott ki a bizottság, hol Szeráta és Alsó-Porumbák községekkel folyt a tárgyalás, melynek befejezte után a bizottság Szabovármege területére, — mint az azon megyében fekvő Felek- és Fenyőfalva községekkel folytatandó a tárgyalást, mely ma befejeztetett.

A bizottságban a következők vettek részt:

Horváth Mihály főispán ur ő méltósága, mint engedményes, Gyöngyösy János miniszteri tanácsos, Dobieczy Sándor min. főfelügyelő, Huber és Weber mérnökök, Kovács Gábor államépítészeti hivatali főnök és a közös hadügyminiszterium egy képviselője, Mezei Viktor főispáni titkár és az illető járási főszolgabírák; Nagy-Küküllő vármegye részéről Imecs Jenő aljegyző.

Ezen tervezett vasút közigazgatási bejárása Gyöngyösy István miniszteri tanácsos és Dobieczy Sándor lapintatos működése és előbbi elnökle mellett a legszébb rendben folyt le.

Adja Isten, hogy a tervezett vasút, melynek létesítése körül kitűnő főispánuk oly sokat fáradozott emellett létesülhessen.

A debreczeniek Erdélyben.

Egy elkészített tudósítás.

Debreczen, 1889. jun. 27.

Igéretemhez képest röviden értesitem a »Brassó»-t erdélyi utunk folytatásáról.

A brassói feledhetetlen napok után kirándulásunk Debrecz felé közeledtünk: a fogarasi uradalomba. Az erdélyi tájakhoz szokott társaság nem győzött betelni azon remek látvánnyal, melyet a folyton előtűnk lebegő, közelben látszó s mégis jó távol eső havasok nyújtottak. Mintha csak megrendeltük volna az időt, hogy ragyogón szórta a nap sugarait, fénykoszorúval

körítve a hólepte csucsokat. Különben egész utazásunk alatt szerencse fia valánk az időre nézve, bizonyítja ezt a Czenk ormán tett látogatásunk is.

A fogarasiak tárt karokkal fogadtak bennünket, mint vendégeiket, tiszteletünkre és meglepetésünkre fényes majális rendeztek a vendéglő nagy termében, melyen a város szép közönsége is megjelent, hol volt szerencsénk egy pár szép román hölgyhöz is. Sajnálunk azonban, hogy szűkre mért időnk miatt magát a várost meg sem tekinthettük, sőt az uradalom vendégszerető tisztikarán kívül a város lelkes magyar közönségével csakis a bálteremben találkozhattunk.

Igy nem lehetett szerencsénk a népszerűségéről híres főispán ur ő méltóságához sem, mert a tisztekedésre irányuló minden törekvésünk hajótörést szenvedett a kénytelenül kiszabott idő rövidségén.

Nappal a gazdaságban járva, bámultuk a nagyszerű tükélyre emelt lipicai ménest és annak kezelését, úgy hogy észrevétlenül ütött az óra, a midőn bucsuzni kellett szíves házigazdáinktól, kikhez minket különböző és sokszoros kötelekek fűznek. Különösen az a férfi, ki a mi tiszteletünkre és becsülésünknek mindig magassan álló tárgya marad, az uradalom igazgatója, volt leginkább meghatva az örömtől, hogy volt kollegáinak új és széleskörű működésének terét oly összevágó körülmények között bemutathatta s nekünk annyi tanulságot szerezhetett.

Homoródon fogtuk el a Brassóból elindult gőzparipát s meg sem állottunk Maros-Ujvárig.

Itt a birodalom legszebb sóbányájába ereszkedtünk alá s mily jól esett, midőn a mélységes üregben a Rákóczy hangjai fogadtak. E föld alatti óriás barlangban, melyet Maros-ujváron majdnem elegáns templommal alakított a szakértelem, a gyengébb zenehangok is menydörgésszerűleg rezgetik a körülfutó karszatokat. A csákányok a zene rithmusai után pengenek s a félig meztelen ciklopsok pöröly ütésétől omlik a szikla, az a nevezetes ásvány, melyet ha nagy tömegben látunk, alig érdemesítünk figyelemre, míg ha fogyatékán volnánk futnánk, utána mert életünk függ tőle. Ebből tudjuk meg, hogy az nagy kincs, melyet a föld gyomrából immár villám fémsugarinál hódít fel a kultúra magas fokán álló ember.

A bányából feljövén, ismét majális a »ligetben“, Ez egyszer csak éjfélig tartott, mert két órakor már megindult az álmos társaság a vasut felé.

De mintha megrendelésre történt volna ez is, kirándulásunk utolsó éjjelén beköszöntött a fergeteg, hogy a természet megmutassa nekünk, milyen a zivatar az erdélyi hegyek között.

Felséges látvány lett volna a villámok czikkázása, ha nyakunk közé nem zuhogott volna a várva-várt zápor.

A bõrig ázást azért gazdai örömmel üdvözlöttük, sőt még többet is kívántunk a jó erdélyieknek... mikor már bennülnünk a fedett vasuti kocsikban.

Kolozsvárt töltöttük az utolsó nappal, megnéztük a várost, a társtanintézet berendezését és gazdaságát s úgy belemerültünk a jó kollegákkal a viszontlátás örömeibe, hogy majd ott hagyott a Debreczen felé futó vonat. Nagy nehezen felkaptunk mégis reá s meg sem állottunk, míg meg nem láttuk azt a nekünk kedves két veres tornyot.

D.

Helyi és vidéki hírek.

Időjárás. Vasárnap d. e. nagy záporosó vonult el városunk fölött. A patakok kiömlöttek, sok helyütt a hidakat is magukkal ragadva.

Hymen. Dr. Hegyesi Viktor erzsébetvárosi kir. alügyész szombaton d. u. vezette oltárhoz Hartel Gizella k. a.-t, Dr. Vajna Gábor ügyvéd fiatal sógorneját. A boldog ifjú pár még aznap este elutazott a férj székhelyére.

Lépfene Höltyvényben. Höltyvény községben — mint értesülünk — lépfene mutatkozott a szarvasmarhák közt. Az illető közegek elrendelték már a községre a szarvasmarha-zárlatot.

Erdőfelmérési hitelesítés. A hétfalusi erdők felmérésének hitelesítési eljárása f. hó 4-én fog megkezdetni Hétfaluban.

Nyugalmozott törvényszéki bíró. A király Bisztray Károly kir. törvényszéki bírót július 1-től kezdődőleg nyugalomba helyezte. Bisztrayban bírói karunk egy kitűnő tagját fogja jövőre nélkülözni.

E. M. K. E. A brassómezei választmány t. választott és virilis tagjai kéretnek, szíveskedjenek a pénteken d. u. 2 órakor a kaszinó helyiségében tartandó rendes gyűlésre megjelenni.

Sikerült táncvigalom. Minden izében sikerült magyaros táncvigalmat rendezett a brassói kereskedő ifjak köre szombaton este a lövölde nagy termében. A német feliratokkal gazdagon ellátott teremben igazi

magyaros jó kedv pattogott, melyet Czákó kolozsvári cigányzenekara még emelt. A társaság igen diszes volt, a rendezőség minden tekintetben meglehetett elégedve a sikerrel. Az első négyest 40 pár tánczolta. A szép leányok névsorát tudósítónk következőkben állította össze: Bauer nővérek, Bartsch Roza, Czink Jolán, Dájbukát nővérek, Donát Helén, Fronius Mari, Gál Mariska, Honigberger nővérek, Józsa Matild, Kollár Ilona, Kupcsai Anka, Köpe Ida, Magyarai nővérek, Langer Dóra, Platskó nővérek, Rozenkranz Mariska, Roth Zsófia, Reitman Jetty, Sift Hermin, Száva Terka Szombati Etel, Trepches Hermin, Wolfsohn Klára s Weber Juliska. A kedélyes multság a kora reggeli órákig tartott.

Erdélyiek Párisban. Augusztus 3-án különvonat indul Brassóból Párisba, melyet a különböző kereskedelmi és iparegyletek rendeznek. Az odautazás Olaszországon át Fiume, Trieszt, Turin és Milano érintésével történik, hol a társaság tartózkodni fog, a vizsautazás pedig Svájcra át. A vonat csak II. oszt. bõl fog állani s legolcsóbb lesz az összes kiállítási kirándulások közül. Ellátással 8 napig Párisban 160 frt, ellátás nélkül 100 frt. Brassótól vagy bármely erdélyi állomástól s vissza. Jelentkezések a brassói kereskedelmi és iparegyesülethez intézendők.

Nyári multság. A brassói unitárius leányegyház templomépítési alapja javára f. évi július 7-én az »oroszlan« kerti helyiségében felolvasás-, zene-, ének- és szavalattal összekötött jótékonycélú zártkörű társas összejövetelt rendez. Belépti jegyek a meghívó előmutatása mellett előre válthatók Veres György gondnoknál, vagy előadaskor a pénztárnál. Családjegy 1 frt, személyjegy 50 kr. Kezdeté d. u. 5 órakor. A brassói unitáriusoknak ez az első nyilvános fellépésük. Ajánljuk a t. közönség meleg pártfogásába.

Kossuth kérése. Kossuth Lajos levelet intézett Helffy Ignác orsz. képviselőhöz, melyben következők közzétételére kéri: »Megint küldök egy magyar pénzjegyes levelet. Mégis csak minden fogalmat meghalad ez a szekatura. Kérem, igtasson még egyszer a lapokba egy kis felszólalást, akár az én nevemben, akár a magáéban, oly értelemben, hogy engem nem szűnnek meg örökös segélykérésekkel zaklatni a hazából, ambar már ismételve kijelentettem, hogy nincs módomban segíyezni. E zaklatások közt a legbosszantóbb az, hogy 48-ki pénzjegyeket küldöznek hozzám, beváltásukat kérve. Kijelentem, hogy az ily küldeményeket ezentul nem érkezetteknek tekintem, nem fogok tudomást venni, és sem megtartásukra, sem visszaküldésükre nem vállalkozom. S kérje fel ön instálom úgy a fővárosi, mint minden vidéki lapokat, hogy e nyilatkozatom felvételével engem e keletlen zaklatásoktól megmenekedni segítsenek.

Fürdőbe utazók figyelmébe ajánljuk, hogy el ne mnaszszák megszerezni az »Utmutató« menetrendkönyv július havi füzetét. Ez az egyetlen könyv, mely az összes mérsékelt áru fürdőjegyeket tartalmazza, fürdőjegyek vetele pedig jelentékeny kedvezményre jár. Óva intjük a közönséget az idegen nyelvű, külföldről importált utazási könyvek megszerzésétől, melyek az utazót tévutra vezetik, miután sem a fürdőjegyekről, sem a nagyszámban fönnálló mérsékelt áru menet-térti jegyekre nézve nem tartalmazznak fölvilágosítást.

A párisi kiállításra utazók figyelmébe ajánljuk, hogy az »Utmutató« magyar hivatalos menetrend-könyv július havi füzeté, — mint külön mellékletet, a budapesti-párisi és páris-budapesti teljes menetrendet tartalmazni valamennyi utirányon át. Valamennyi állomás Budapesttől Párisig is vissza egy menetrendben van összefoglalva, a mi semmiféle más menetrendkönyvben sem magyar, sem más nyelven nem található meg. Ezenkívül az »Utmutató« tartalmazza a teljes páris-londoni menetrendet is, a mi a közkezen forgó menetrendkönyvekben szintén nem található meg. Ily módon az »Utmutató« nélkülözhetlen szolgálatot tesz a Párisba utazóknak, megszerzése tehát minden utazónak érdekében fekszik. Az »Utmutató« kiadóhivatala Budapesten van, VI., Podmanitzky-utca 17/b szám alatt.

Brassói piaci árfolyam.

— Adler L. Jakab jelentése. —

Brassó, 1889. július hó 2-án.

Róman páripénz à 20 frankos	9.36	vétel	9.37	eladás
» Ezüstpénz à 20	9.32	»	9.34	»
Napoleon d'or (aranypénz)	9.40	»	9.42	»
Török lira	10.64	»	10.66	»
Arany	5.50	»	5.52	»
Orosz papírrubél	121.—	»	122.—	»

Társszerkesztők:

— Nagy-Küküllő megye részéről Horváth László (Segesvár.)
Kis-Küküllő megye részéről Gyöngyösy István (D.-Szent-Márton)

Felélős szeresztő és kiadó-tuljdonos:

Szterányi József.

Szám 2803.—1889. k. ü.

Arlejtési hirdetmény.

A brassói kir. törvényszéki fogházban felmerült lakatos-munkának 207 frt 90 kr költségelőirányzat keretén belül leendő helyreállítása céljából a brassói kir. ügyészség hivatalos helyiségében f. évi július hó 20-án d. e. 10 órakor árlejtés fog tartatni, miről vállalkozni szándékozók oly megjegyzéssel értesítenek, hogy a költségelőirányzat és árlejtési feltételek a kir. ügyészségnél a hivatalos órák alatt betekintheők.

Brassó, 1889. június hó 30.

(171) 3—3 **Bodó Sándor,**
kir. alügyész.

Szám 1227.—1889. hgy.

Hirdetmény.

Vallás- és közoktatásügyi miniszter úr ó nagyméltóságának idei június hó 5-én 21,360. szám alatt kelt magas leírata alapján a Csik-Szeredában emelendő polgári leányiskola építési költsége 60000 (hatvan ezer) forintban állapított meg.

Ezen építési munkát fogantatásának biztosítása céljából folyó évi július hó 10-ik napjának délelőtti 10 órájára Csik-Szeredában a vármegyei ház tanácskozási kisebb termében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik, minek folytán a versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fennebbi építési munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bálnatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat — a helybeliek, és idegenek közül azok, kik személyesen jelentkeznek, július hó 10-nek délutáni 10 órájáig, hozzám adják be, vidékiek pedig az itteni postahivatalhoz oly időben igyekezzenek beküldeni, hogy a versenytárgyalás kezdetéig átvehetők legyenek, mivel a későbbben benyújtandók

és érkezendők figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó műszaki művelet és részletes feltételek a hivatalos órákban nálam betekintheők.

Csik-Szereda, 1889. június 19.

(270) 3—3 **Becze Antal,**
alispán.

Szám. 6217. 89. alispáni.

Hirdetmény.

A fogaras vármegye közigazgatási bizottsága az 1889. évi június hó 8-án kelt 554 számú rendeletével a Sárkány homoródi megyei utszakaszán lévő Paróhi hid újbóli helyreállítását 2317 frt 30 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az 1889. évi július hó 16-ik napjának d. e. 10 órájára a Fogaras vármegyei alispáni hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati verseny tárgyalás hirdettetik ki.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fennebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bálnatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kiűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyiival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett alispáni hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekintheők.

Fogaras, 1889. június hó 27.

(171) 3—3 **Gramon Dániel,**
alispán.

A ki

friss és egészséges fenyves levegőt akar élvezni, keresse fel Brassóban a „Nr 1” szálloda kertjét.

Minden könyvkereskedésben, valamint az összes vasuti állomásokon és városi menetjegy-irodában kapható és megrendelhető az

UTMUTATÓ,

a magyar és közös közleked. vállalatok egyedüli s hiv. menetrendkönyvének **juliusi füzeté,**

a magyar, osztrák, közös és külföldi közlekedési vállalatok legújabb menetrendjei, hazai és külföldi utirányokkal, térképpel s sok hasznos tudnivalóval. — Ezen egyedüli magyar menetrendkönyv fölöslegessé tesz minden más külföldi hasonló könyvet, miután ebben a *külföldi utazásokra* nézve ép oly pontos utasítások foglaltatnak, mint a hazaiakra nézve.

A párisi kiállításra utazók figyelmébe ajánljuk, hogy a juliusi füzet külön mellékletként tartalmazza a budapest-párisi és páris-budapesti teljes menetrendet valamennyi utirányon át, továbbá a páris-londoni menetrendet, a melyek a közkezen forgó menetrendkönyvekben fel nem találhatók s ezért ez „Utmutato” nélkülözhetlen szolgálatot tesz a Párisba utazóknak.

Az „Utmutato” ára 50 kr., postán 60 kr.

3 **Kiadóhivatal: Budapest, Podmanitzky-utca 17. szám.**

„ALBINA”

takarék- és hitelintézet brassói fióktelepe
hitelez értékpapírokra
--- román papírokra is ---

azok tőzsdei árfolyamának 85%-ja erejég, s. p.
ha a kölcsönösszeg fölülhaladja az 100 frtot

(231 d) 2—* **6% kamat**

mellett 1000 frton aluli kölcsönöknél azonban **6¹/₂%** számíttatik.

Bővebbet az intézet irodájában:

Brassóban, főtér 90. szám a., naponként
d. e. 8-tól d. u. 2 óráig.

Thomas, Scheeser és Galtz

vaskereskedése

Budapesten.

Van szerencsénk tisztelettel jelenteni a n. é. közönségnek, hogy Günther E. s M. urak vaskereskedését átvettük készpénzen és azt

Tomas, Scheeser s Galtz

ezég alatt tovább fogjuk vezetni.

Minden törokvésüünk oda fog irányulni, hogy raktárunkat konyhaedényekben, szerszámokban, épület- és butorvasalásokban, rudvasban és vasbádógokban, kályhákban és mindennemű vasneműekben a legnagyobb választékban tartuk s ez által, valamint pontos és gondos kiszolgálás által a belénk helyezett megtisztelő bizalmat minden irányban kiérdemelni.

Kérve a t. közönség n. é. támogatását, vagyunk kiváló tisztelettel

(276) 1—3

Thomas, Scheeser s Galtz.

Gyors és biztos segély gyomor bajok és azok következményei ellen.

Az egészség fenntartása a nedvek s egyszersmind a vérnek is tisztítása s tisztántartására s a legjobb emésztés előmozdítására a legjobb s leghatásosabb szer, a már évek óta ismeretes s közkedvelt

dr. ROSA-féle életbalzsama.

Ez a leghasznosabb s a leggyógyhatásosabb gyógyfüvekből a legnagyobb gonddal készítve, teljesen megbízhatóan a legjobbnak bizonyult be mindennemű emésztési bántalmaknál, gyomorgöröcsnél, étvágyhiány, savanyu felbőgés, torlódás, aranyeres bántalmak stb., stb.-nél. Ezen kitűnő hatásánál fogva tehát ez már is a legjobbnak bizonyult s a legbiztosabb házi gyógyszerre vált.

Egy nagy üveggel 1 frt, egy kis üveggel 50 kr.

Több ezer elismerő- és dicsőirat van kitéve szives betekintés végett.

Óvás!

Hamisítások kikerülése végett mindenkit figyelmeztetek, hogy az én valódi s az eredeti utasítás szerint készített, dr. Rosa-féle életbalzsamom mind egyik palackja kék lemez papirba van csomagolva, mely a hosszoldalán a következő felirattal van ellátva: **Dr. Rosa-féle életbalzsam** Fragner B. gyógyszerházából, a fekete sashoz Prágában 205. sz. III. német, cseh, és francia nyelven, s melynek homlokzata az idemellékelt törvényesen letéteményezett védjeggyel van ellátva.

Dr. ROSA életbalzsama valódi minőségben kapható a készítő főraktárában

FRAGNER B.,

gyógyszertárában „a fekete sashoz” Prágában, 205. sz. III., továbbá Brassóban Kellemen Ferencz és Kugler Ede, valamint Budapest Török József gyógyszerész uraknál. Az osztrák-magyar birodalom valamennyi nagyobb gyógyszerháza raktáron tartja ezen balzsamot.

Ugyanitt kapható még:

Prágai egyetemes házi-kenőcs,

ezer meg ezer halálat által elismert biztos gyógyszer mindennemű gyuladások sebek és daganatok ellen. Biztos sikerrel alkalmazható a női mell gyuladása, tejmegrekedése és keményedésénél, a gyermek választásánál; a genyedéséknél vérdaganatoknál, genyefakadásoknál és pokolvárnál; körömdaganatnál s az ugynevezett körömméregnél a kézen vagy lábön; keményedéséknél duzzadásoknál, mirigydaganatoknál, szalonnadagnál, holttestemnél stb. stb. Minden gyuladás daganat, keményedés, duzzadás a legrövidebb idő alatt gyógyíttatik, a hol azonban már a genyéképződés már beállott, a daganat a legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül fölszíva és meggyógyítva lesz.

25 és 35 kros szelencékben.

Óvás!

Miután a prágai egyetemes házi-kenőcs igen gyakran utánoztatik, mindenkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint egyedül csak általam lesz előállítva. És pedig csak akkor valódi, ha a sárga fémdoboz, melyben foglaltatik vörös használati utasításba (9 nyelven nyomtatva) és kék lemez papírosba, mely az idemellékelt védjeggyel van ellátva, van becsomagolva.

Fül-balzsam.

A legkipróbáltabb és számos kísérlet által mint legmegbízhatóbb szer ismeretes a nehéz-hallás meggyógyítására, s a teljesen elvesztett hallás visszaszerzésére. — Egy palack ára 1 frt.

MINDEN DOHÁNYTÖZSÉREN

A LEGJOBB

Szivarka Papir

A VALÓDI

LE HOUBLON

Francia Gyártmány

CAWLEY & HENRY cégtől

PÁRISBAN

UTÁNZÁSTÓL MINDENKI ÓVATIK!

Főraktár az Osztrák-Magyar monarchiában: OTTO KANITZ & Co., 1, Stoss im Himmel, 3, WIEN.

Brassó, ALEXI könyvnyomdája.